

Дворана Коларчевог Народног Универзитета
КРАЉЕВ ТРГ 5

ПОНЕДЕЉАК, 5 ЈУНА 1933 ГОД.

ДАН РУСКЕ КУЛТУРЕ

СВЕЧАНИ СИМФОНИЈСКИ КОНЦЕРТ

посвећен делима
Н. А. РИМСКОГ - КОРСАКОВА
у бези 25-тогодишњице од дана смрти

Суделује велики оркестар
МУЗИКЕ КРАЉЕВЕ ГАРДЕ
Диригент г. Никола Н. Черепнин

ПОЧЕТАК У 20.30 ЧАСОВА

ПРОГРАМ:

Први део:

I. Н. Черепнин

*Прелудија за велики оркестар у сѐмоен Н. А. Римском.
Корсакову.*

Ово дело, инспирисано ауторовим преклањањем, пуним пијетета, пред успоменом на његовог великог учитеља, написано је за Бостонски симфонијски оркестар и било је извођено у Бостону, 1931 године, под управом аутора. Идеја дела: стваралачка делатност композитора, која се стално повећава и разграњује, долази до врхунца славе и одједном изненада се прекида, слично томе као што је изненадна смрт 21. јуна 1908 год, пресекла драгоцени живот; али звучи његових китежских звона, настабљају да лебде у вечности.

II. Н. Римски — Корсаков

*Свиџа из ојере „Прича о невидљивом граду Киџежу“,
састављена од М. Шпејнберга.*

I. Похвала пустињи.

У шумама иза Волге, у непролазном шипрагу, стоји мала колибица Феброније и њеног брата. Лето. Птице певају, кукавица кука. Предвечерје. Фебронија веша на сунцу ките лековитих трава, а сама слави са захвалношћу своју пустињу, своје царство земаљско, где је одрасла и васпитана у љубави према Творцу и његовим чудесима и где јој је доцније служио млади кнежевић, син Китешког кнеза Јурија.

„О, хвала ти, пустињо, за све, за све:
За лепоту твоју вечну,
За хлад поднебни,
За ноћ топлу и влажну,
За магле вечерње сиве,
За јутарње росе бисерне,
За ћутњу, за размишљања дуга,
Размишљања дуга, тиха, радосна.“

2а.) Свadbена џоворка

Дуго је чекала скупљена светина у Малом Китежу на Волги свадбену поворку, која је возила кнежеву изабраницу Фебронију из њених родних шума у престолни Китеж-град. Напокон зачује се звучи прапораца све ближе и ближе.

По старом обичају препречили су пут тракама, захтевају откуп: „Какви то људи кроз брану пролазе?“ —

»Ми Богом дани,
Од кнеза звани,
Кнегињу возимо,
Дарове дајемо.“

Дворана Коларчевог Народног Универзитета
КРАЉЕВ ТРГ 5

ПОНЕДЕЉАК, 5 ЈУНА 1933 ГОД.

ДАН РУСКЕ КУЛТУРЕ

СВЕЧАНИ СИМФОНИЈСКИ КОНЦЕРТ

посвећен делима
Н. А. РИМСКОГ - КОРСАКОВА
у бези 25-тогодишњице од дана смрти

Суделује велики оркестар
МУЗИКЕ КРАЉЕВЕ ГАРДЕ
Диригент г. Никола Н. Черепнин

ПОЧЕТАК У 20.30 ЧАСОВА

I. Н. Черепнин

*Прелудија за велики оркестар у спомен Н. А. Римском.
Корсакову.*

Ово дело, инспирисано ауторовим преклањањем, пуним пијетета, пред успоменом на његовог великог учитеља, написано је за Бостонски симфонијски оркестар и било је извођено у Бостону, 1931 године, под управом аутора. Идеја дела: стваралачка делатност композитора, која се стално повећава и разграњује, долази до врхунца славе и одједном изненада се прекида, слично томе као што је изненадна смрт 21. јуна 1908 год, пресекла драгоцен живот; али збуци његових китежских збона, настављају да лебде у вечности.

II. Н. Римски — Корсаков

*Свиџа из ојере „Прича о невидљивом граду Кишежу“,
састављена од М. Шпејнберга.*

I. Похвала пустињи.

У шумама иза Волге, у непролазном шипрагу, стоји мала колибица Феброније и њеног брата. Лето. Птице певају, кукавица кука. Предвечерје. Фебронија веша на сунцу ките лековитих трава, а сама слави са захвалношћу своју пустињу, своје царство земаљско, где је одрасла и васпитана у љубави према Творцу и његовим чудесима и где јој је доцније служио млади кнежевић, син Китешког кнеза Јурија.

„О, хвала ти, пустињо, за све, за све:

За лепоту твоју вечну,

За хлад поднебни,

За ноћ топлу и влажну,

За магле вечерње сиве,

За јутарње росе бисерне,

За ћутњу, за размишљања дуга,

Размишљања дуга, тиха, радосна.“

2а.) Свадбена џоворка

Дуго је чекала скупљена светина у Малом Китежу на Волги свадбену поворку, која је возила кнежеву изабраницу Фебронију из њених родних шума у престолни Китеж-град. Напокон зачује се збуци прапораца све ближе и ближе.

По старом обичају препречили су пут тракама, захтевају откуп: „Какви то људи кроз брану пролазе?“ —

»Ми Богом дани,
Од кнеза збани,
Кнегињу возимо,
Дарове дајемо.“

— одговарају људи из поборке. Запеваше свадбену песму, посипљући кнегињу хмељем и житом. Слабе кнегињу.

Али одједном у даљини одјекнуше неразговетни збуци рогова. Попуштањем Божјим дошла је небоља неизбежна: нагрнуше, не зна се откуд, хорде Батујебе, »све огњем спаљују, све под мач свој преклањају«. Све је побијено у Малом Китежу, а Февронија заробљена.

б) *Бишка код Керженца* (без паузе).

Од издајнице Гришке Кутерме, који не издржа муке татарске, сазнали су непријатељи заветни пут кроз непролазну шуму и брзе реке, које воде до престолног Китежа Великог и његових цркава од белог камена. Јуре према њему носећи пустош и смрт, у тако огромном броју, да је од испаравања коња и само сунце потамнело.

Није велика дружина кнежева, па ипак изашла је у поље.

»За хришћане, за веру руску.

Главе своје да изгуби.«

Сукобише се у очајничком судару. Јуначни су Китежани: пресеку Татарина на двоје, кад двоје нападају, пресеку на четворо, четворо нападају. Изнемогаше сви до једног уснуше вечним сном.

Али Господ подићи ће их с нова, исцелиће им смртне ране и поставиће их опет у Китежу, али већ преображеном и невидљивом за недостојне.

3. *Блажена смрт девице Февроније.*

Господ је растерао војску Батујебу. Спасена Февронија дуго је лутала кроз шуме и мочваре. Изнемогла од умора лежи на трави. А земља као да се љуља, као да успављује. И види она, да су свуда по дрвећу пале бошхују мирисни ветрови. Што даље, све чудесније. Цвеће као да је опкољава, као да јој се клања. Напокон запева је пророчанска птица Алканост, која пева само оном, коме је дошла смрт. Онда Февронија откида себи цвеће, кити жељеном госту: — смрти. И шта бива? Место тога, по мочженик љубљени, жив и здрав, и држећи се за руке одлазе и Сирик, која пева само оном ко ће бити жив, певају неизбебу и земљи.

»Време се свршило,

Вечни час наста.«

Уз збојење са китежских цркава улазе женик и невеста у чудесни град,

Где нема плача,
Ни болести,
Где је сладост
Бесконачна,
Радост
Вечна...

Одмор

Други део:

III. Н. Римски — Корсаков

Српска фанџазија, ор. 6.

Написана за свесловенски концерт у Петрограду, 1867 г.

IV. Н. Римски — Корсаков.

Скаска за велики оркестар, ор. 29.

Крај морске олуке зелени храст,
Златан је ланац на храсту том,
И дан и ноћ учени мачак
Ходе по ланцу наоколо
На десно пође ли — песму пева,
На лево — скаске прича.
Тамо су чудеса: тамо Даба лута,
Русалка на гранама седи,
Тамо су на незнаним стазама
Трагови незнаних звери,
Тамо колиба на кокошјим ногама
Стоји без прозора, без врата.

— — — — —
Тамо ступица са вештицом
Иде, лута сама од себе;
Там цар Кошчеј над златом сахне,
Тамо је руски дух... тамо на Русију мирише.
И ја бејах тамо, и мед пијах,
У мора видех зелени храст,
Под њиме седех, и учени мачак
Своје ми бајке причаше.
Једну памтим — обу скаску
Сада ћу свету испричати.

(Пролог «Руслану и Лјудмили» А. С. Пушкина)

V. Н. Римски Корсаков

Свешли њразник, ѱкршња ѱвертира, ор. 36.

Написана једним дахом, у немој екстази самозаборава, ѱвертира црта грандиозним потезима велики, космички догађај — прегажење смрти. У почетку притајили су се: и природа — у светлој нади, и мрачне силе — под неизбежном претњом устанка из гроба Распетог. Али ето док акорд дуго расте збија се Васкресење, и непосредно иза тога подиже се, слично триумфу буре, изгнање и прогањање мрачних сила од небеске војске. И победу над злом и мраком триумфују, прослављају и одзвањају и земља, и људи, и небеса.

— одговарају људи из поборке. Запеваше свадбену песму, посипљући кнегињу хмељем и житом. Слабе кнегињу.

Али одједном у даљини одјекнуше неразговетни збуци рогова. Попуштањем Божјим дошла је небоља неизбежна: љују, све под мач свој преклањају«. Све је побијено у Малом Китежу, а Февронија заробљена.

б) *Бишка код Керженца* (без паузе).

Од издајнице Гришке Кутерме, који не издржа муке татарске, сазнали су непријатељи заветни пут кроз непролазну шуму и брзе реке, које воде до престолног Китежа Великог и његових цркава од белог камена. Јуре према њему носећи пустош и смрт, у тако огромном броју, да је од испаравања коња и само сунце потамнело.

Није велика дружина кнежева, па ипак изашла је у поље.
»За хришћане, за веру руску,
Главе своје да изгуби.«

Сукобише се у очајничком судару. Јуначни су Китежани: пресеку Татарина на двоје, кад двоје нападају, пресеку на четворо, четворо нападају. Изнемогоше сви до једног уснуше вечним сном.

Али Господ подићи ће их с нога, исцелиће им смртне ране и поставиће их опет у Китежу, али већ преображеном и невидљивом за недостојне.

3. *Блажена смрт девице Февроније.*

Господ је растерао војску Батујева. Спасена Февронија дуго је лутала кроз шуме и мочваре. Изнемогла од умора лежи на трави. А земља као да се љуља, као да тане свеће, расте огромно невиђено цвеће. Однекуд попухују мирисни ветрови. Што даље, све чудесније. Цвеће као да је опкољава, као да јој се клања. Напокон запева је пророчанска птица Алканост, која пева само оном, коме је дошла смрт. Онда Февронија откида себи цвеће, кити жељеном госту — смрти. И шта бива? Место тога, по мочварном глибу као по тврдој земљи корача према њој њен женик љубљени, жив и здрав, и држећи се за руке одлазе према невидљивом граду. А пророчанске птице Алканост и Сирик, која пева само оном ко ће бити жив, певају најзинебу и земљи.

»Време се свршило,
Вечни час наста.«

Уз звоњење са китежских цркава улазе женик и невеста у чудесни град,

Где нема плача,
Ни болести,
Где је сладост
Бесконачна,
Радост
Вечна...

ОДМОР

Други део:

III. Н. Римски — Корсаков

Српска фанџазија, ор. 6.

Написана за свесловенски концерт у Петрограду, 1867 г.

IV. Н. Римски — Корсаков.

Скаска за велики оркестар, ор. 29.

Крај морске олуке зелени храст,
Златан је ленац на храсту том,
И дан и ноћ учени мачак
Ходе по ланцу наоколо
На десно пође ли — песму пеба,
На лево — скаске прича.
Тамо су чудеса: тамо Даба лута,
Русалка на гранама седи,
Тамо су на незнатим стазама
Трагови незнатих звери,
Тамо колиба на кокошјим ногама
Стоји без прозора, без врата.

— — — — —
Тамо ступица са вештицом
Иде, лута сама од себе;
Там цар Кошчеј над златом сахне,
Тамо је руски дух... тамо на Русију мирише.
И ја бејех тамо, и мед пијох,
У мора видех зелени храст,
Под њиме седех, и учени мачак
Своје ми бајке причаше.
Једну памтим — обу скаску
Сада ћу свету испричати.

(Пролог «Руслану и Лјудмили» А. С. Пушкина)

V. Н. Римски Корсаков

Светли њразник, ускршња увертира, ор. 36.

Написана једним дахом, у немој екстази самозаборава, увертира црта грандиозним потезима велики, космички догађај — прегажење смрти. У почетку притајили су се: и природа — у светлој нади, и мрачне силе — под неизбежном претњом устанка из гроба Распетог. Али ето док акорд дуго расте збива се Васкресење, и непосредно иза тога подиже се, слично триумфу буре, изгнање и прогањање мрачних сила од небеске војске. И победу над злом и мраком триумфују, прослављају и одзвањају и земља, и људи, и небеса.